UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Garrulitas

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

POLYANTHEÆ NOVÆ LIBER VII.

G

Garrulitas.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOG.

GARRVLITAS, ἀδολεσχία. Hebr. *hemiah, & hamith*, id est, Strepitus, sonitus, vox clamor, à verbo *hamah*, tumultuatus est, sonuit tumultuosè, tumultum concitauit, insonuit, fremuit, vt quum in magna multitudine & copia confusæ voces ingentem atq; in conditum sonum edunt. Quæ significationes garrulo sine mente voces effutienti garrulitatisq; maximè conuenient. Solent enim garruli aures patulas obtundere, ita vt obscurdescant, tanquam ad Nili catadupa, qui istos auscultant. Hebræis etiam *Homullah* dicitur strepitus loquelæ copiosæ, sonitus sermonis magni seu prolixi, Hinc ὁμιλέω, loquor in magna copia hominum, concionor, ὁμιλία sermo, homilia, ὅμιλος cœtus. Garruli equidem merito oratorum, & Ecclesiastarum simioli dicendi sunt. Quod enim prudentes & pii de rebus seriis sacrisque grauiter pronunciant, isti circa nugas versantes ridiculè effutiunt.

Garrulos Græci ἀδολέσχους, quasi auidos confabulandi, παρὰ τὸ ἄδεσθαι τῇ λέσχῃ nuncuparunt. Veteres Latini fatuos dixere: est enim fatuus à fando, & inepta loquentem notat. Ἀδόλεσχον Græcorū fabulatorem etiam & nugatorem Latini vocani, ἀδολεσχίαν nugas.

Garrulitatem, & garrulum his doloribus graphicè depingit Theophrastus *in notationibus morū*. Garrulitas est longorum, & inconsideratorum sermonum effutitio. Garrulus autem eiusmodi est, qui apud ignotum iuxtim ei assidens, vxoris & suæ laudes prædicare instituat deinde: quod præcedenti nocte somniauerit, id narret: tum quæcunque in cœna sibi fuerint apposita, omnia sigillatim recenseat. Mox verò vbi incaluerit, homines huius sæculi dicet esse antiquis deteriores: frumenta in foro vili vænisse pretio: peregrinos esse in vrbe quā plurimos: mare statim à Dionysiis patere nauibus: & si Iupiter pluerit, eorum quæ terra conduntur meliorē fore prouentum: seque agrum suum insequentem annum esse culturum: ait etiam viuendi rationes esse perdifficiles: & quum mysteria agitarentur, Dannipum facem omnium maximam statuisse. Quærit etiam, quot sint Odei columnæ? & Quotus hic est mensis dies? Quod si quis patientem se præbeat, nunquam ille ab ea discedet. Narrabit mysteria mense Boedromione, Apaturia Pyanepsione, Posideone vero quæ agitantur ruri Dionisia solita celebrari. Id genus dimissis manibus grandique gradu fugiat oportet, quisquis febre carere volet. Difficile est enim cum iis durare, qui neque otii neque negotii tempora distinguere norunt.

Horatius Satyrarum lib.1.Sat.9. Cuius initium, *Ibam fortè via Sacra*, & Plutarchus libello pulcherrimo de Garrulitate, hominis garruli characteres luculenter proposuerunt. Vide *famigeratio, & loquacitas.*

¶ SENTENTIAE SACRAE.

Mulier meretrix, garrula & vaga descibitur, *Prou.7.10.*
In multiloquio non deerit peccatum, *cap.10.v 19.*
Homo verbosus separat principes. *c.16.v.28.*
Ethnici putant quòd in multiloquio suo exaudientur. *Matt.6.7*
Diotrephes perstringitur ob malignam garrulitatem. *Ioan.epist.3.Vers.10.*

PLVTARCHI DICTA QVAEDAM EX LIBERO
περὶ ἀδολεσχίας, aduersus garrulos.

Morbum curatu admodum difficilem atq; molestum in curam recipit philosophia, garrulitatem.

Hoc primum habet malum garrulitas, quod non ...
Garruli naturam reprehendunt, quod vnam quidem ... duas autem aures habeant.

Alii quidem sermones continent, garruli verò plerum & perfluunt: deinde, tanquam vasa, mente cass... obambulant.

In eo sunt infelices, quòd neq; audiunt neq; audi...
Sermonis proprius finis hic est, vt fidem facian... mo autem fidem habet loquacibus, etiam si vera lo...
Quod in corde sobrii est, id in lingua est ebrii.
Temulentus nugatur inter pocula: garrulus autem ... foro, in theatro, in deambulatione, interdiu, noctuque.
Iucundius cum prauis, dextri tamen ingenii, ha... um, quàm cum bonis, si sint garruli.
Animæ cæteri morbi partim sunt periculosi, par... tim ridiculi: garrulitati autem hæc omnia accidunt.
Dicendi magistros habemus homines, tacend... silentium in initiationibus mysteriisque quasi per ... entes.
Ægyptiorum rex quum Pittaco victimam misisse... optimam ac pessimam carnem eximere, linguam ex... sit; quasi bonorum quidem, non minus tamen, & ma... lorum instrumentum esse.
Qui ingenuam regiamque consequuti sunt erudi... mum silere, deinde loqui didicerunt.
Loquutum esse, sæpe me pœnituit, inquit Simonid... nunquam.
Silentium non solum sitim non conciliat, vt ait Hi... rum neque tristitiam, nec dolorem.
Exempla & Similia elegantissima de garrulitat... continet.

EX STOBAEI Sermone. 36.

Dicendi modus non penes loquentem est, sed pene...
In garrulo verborum flumen, mentis gutta.
Auaritia quædam est, omnia belle dicere, & nihil ...
Isocrates cuidam locutuleio quærenti, cur duplic... ab eo oratoriæ artis studioso postularet, respondit, ... loqui, alteram vero vt tacere discas.
Loquacitas, multos errores habet, tacere autem ...
Optimi hominum in dicendo breuissimi sunt. ... tantum in loquendo molestiæ caperent, quanta rel... haud sanè longos sermones traherent.
Homines magnum possident vallum dentium ad ... ues sermones.

EX ANTONIO ET MAXIMO,
Serm. 15.

De omni verbo otioso quod locuti fuerint homi... reddent in die iudicii. *Christus, Matt.12.36.*
Sit omnis homo velox ad audiendum, & tardus ad ... *Iacob.1.19.*
Noli linguâ omnia audere, nec quid tibi accida... quemadmodum oculus totum volens intueri solem, ... habet lumen perdit. *Basil.Mag.*
Labendi causa est lingua, quæ non ratione guber... *auzenus.*
Pecuniarum damnum resarcire licet: semel autem ... bum reuocare non licet. *Chrysostomus.*
Hirundines tecto ne excipe. hoc est, homines garru... incontinentis, contubernales tibi ne asciscito *Cyril...*
Si imperas ventri, impera & linguæ: vt ne huius ... lo autem stultè liber. *Nilus.*

¶ POETICAE SENTENTIAE
Theognidis.

Πολλοῖς ἀνθρώπων γλώσσῃ θύραι οὐκ ἐπίκεινται
Ἁρμόδιαι, καί σφιν πόλλ᾽ ἀλάλητα μέλει.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Πολλάκι γὰρ τὸ κακὸν κατακείμενον ἔνδοθεν ἦλθεν.
Ἐσθλὸν δ' ἐξελθεῖν λῷον ἢ τὸ κακόν.
Multis hominibus nonnulla ianua linguæ obditur
Conueniens & multa in ipsis occultanda comparent.
Sæpius enim latitans malum intrinsecus processit:
Melius autem fuerit boni quippiam egredi quam malum.

Euripides in Hippolyto coronato.

Γλώσσῃ γὰρ οὐδὲν πιστόν, ἥτις θυραῖα μὲν
Φρονήματ' ἀνδρῶν νουθετεῖν ἐπίσταται,
Αὐτὴ δ' ὑφ' αὑτῆς πλεῖστα κέκτηται κακά.
Nulla fides linguæ est, quæ alienos quidem
Animos hominum admonere callet,
Ipsa vero ex sese plurima mala possidet.

Eiusdem in Medea.

Οὐ νῦν με πρῶτον, ἀλλὰ πολλάκις Κρέον,
Ἔβλαψε γλῶσσα, μεγάλα τ' εἴργασται κακά.
Non primum hunc mihi, sed sæpius ô Creon,
Lingua nocuit, & ingentia mala tulit.

Astydamantis.

Γλώσσης περὶ παντός ἐστιν ἀδολεσχία.
Λῆρεῖς ἐν δ' οὐ τι καιρῷ φιλοσοφῶν.
Garrulitas est deambulatio linguæ.
Nugas ais, dum philosopharis intempestiue.

Homeri.

Καὶ τί τις προέηκεν ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον,
Αἰεὶ ἀμμύθους λαβρεύεται. οὐδέ τι σε χρὴ λαβραγόραν τ' ἔμεναι.
Et verbum aliquod protulit, quod melius fuisset indictum,
Vel semper immodesta verba fundis. Non te posthac oportet
intempestiuum esse loquendo.

Nicostrati.

Εἰ τὸ συνεχῶς καὶ πολλὰ καὶ ταχέως λαλεῖν,
Ἦν τοῦ φρονεῖν παράσημον, αἱ χελιδόνες
Ἐλέγοντ' ἂν ἡμῶν σωφρονέστεραι πολύ.
Si continue, & multa celeriterque loqui,
Signum esset prudentiæ, tum hirundines
Dicerentur multo sapientiores nobis.

Euripidis.

Σὺ δ' εὔτροχον μὲν γλῶσσαν ὡς φρονῶν ἔχεις,
Ἐν τοῖς λόγοισι δ' οὐκ ἔνεισί σοι φρένες.
Tu vero linguam quidem volubilem habes, uti vir prudens.
Sed in sermonibus tuis nulla mens inest.

Sophoclis.

Κόσμος δ' ἐστὶ σιγῆς στέφανος ἀνδρὸς οὐ κακοῦ.
Τὸ δ' ἐκλαλοῦν, οὐδ' ἡδονῆς μὲν ἅπτεται,
Κακὸν δ' ὅμιλημ', ἀσθενὴς δὲ καὶ πόλει.
Decorum silentium corona est viri boni:
Loquacitas autem neque iucundum aliquid habet,
Et mala est conuersationi, & inutilis ciuitati.

Martial. lib. 5.

Crede mihi, quamuis ingentia Posthume dones,
Autoris pereunt garrulitate sui.

Horatius, epist. lib. 1. 18. epist.

Percontatorum fugito: nam garrulus idem est,
Nec retinent patulæ commissa fideliter aures.

Idem, de Arte poet.

Omne superuacuum pleno de pectore manat.

Plaut. in Aulul.

Multum loquaces merito omnes habemur:
Nec mutuam profecto repertam vllam esse
Hodie dicunt mulierem vllo in seculo.

¶ APOPHTHEGMATA.

Zeno Citticus, audiens adolescentem nimis garrulum: Aures (inquit) in linguam defluxere. Ostendit autem adolescentis esse audire quidem multa, loqui autem pauca. *Laer. l. 7. c. 1. Stob. ser. 6.*

Idem, alium multa garrientem, hoc dicto Zeno corripuit: Ob id binas habemus aures, & os vnicum, vt plurima audiamus: loquamur autem paucissima. *ibid.*

Idem, adolescenti confidenter loquenti, Non dixeram, inquit, ô adolescens, quæ mihi succurrunt: Significans ex sermonis procacia colligi morum impudicitiam. *ibid.*

Idem, è discipulis suis aliquos dicebat esse φιλολόγους, id est, variæ rerum cognitionis studiosos: alios vero λογοφίλους, id est, loquendi verborum studiosos. *Stob serm. 39.*

Idem, quum percontatus esset à quodam homine satis contentioso, An virtus vtilis esse? renuit, non volens verbis respondendo ei occasionem dare litigandi. *Eod serm.*

Idem, adolescenti in Academia de rebus & negotiis friuolis garrienti, dixit: Nisi lingua in mentem intincta dissserueris, adhuc multo amplius dicendo delinques, *ibid.*

Clearchus, quæ nolis audire (inquit) ea etiam ne dicito: quæ nolis dicere, ea ne audito quidem. Aurium enim & linguæ magnum est periculum. *Max ser. de temeritate linguæ.*

Plato, cum Antisthenes aliquando in diatriba longam orationem habuisset: Ignoras, inquit, quod dicendi modus non penes loquentem, sed audientem est. *Stob ser. 27. Max. ser. 47.*

Menedemus, quendam friuolis nugis obstrepentem, rogauit, num fundum haberet? Vt is respondit, sibi plurimas esse possessiones. Abi igitur, inquit, & illas cura, ne turpiter eas perdas. Notauit autem hominem inaniter garrulum, qui ad agros colendos magis esset idoneus, quam ad dicendum. *Laert. lib. 2. c. 16.*

Apollonius dicere solebat, Loquacitatem quidem multos habere errores, silentium autem tutum esses. *Stob. ser. 37.*

Idem interrogatus, qui essent hominum optimi? qui in dicendo (inquit) sunt breuissimi. Linguaces autem si tantum molestiæ caperent, quanta reliquos afficiunt, haud sane longos sermones facerent. *ibid.*

Demosthenes, in conuiuio cuidam multa loquenti: Si tam multa, inquit, sapuisses, nunquam tam multa locutus esse. *ibid.*

Idem rogatus, cur vnam habeamus linguam, aures vero duas? Quia, inquit, duplo plus audiendum quam loquendum. *ibid.*

Euseb. philos. dicebat, homines magnum possidere vallum dentium ad coercendos leues sermones. Nos in omni re iudicio mentis indigere, quæ si verba non direxerit, sæpius ante consultationem effugiunt: & tanto vallo neglecto, citra iudicium ante tempus foras ruunt. *ibid.*

Lycon, oratores ranis similes esse dicebat: his enim in aqua clamare. illos vero ad clepsydram. *ibid.*

Idem dicebat, quemadmodum hirundines perpetuo garritu familiaritatis voluptatem perdunt, sic garrulos perpetuo obtundentes molestos esse auditoribus. *ibid.*

Democrates, auaritiam quandam esse, dicebat omnia velle dicere, & nihil audire *Stob ser 36. & Max ser, 47.*

Isocrates, cum loculuteus quidam nomine Caræon, in disciplinā eius recipi vellet, duplicem mercedem postulauit. Illi vero causam interroganti, dixit: Alteram quidem peto vt loqui discas, alteram autem vt tacere. *Stob. serm. 36. Ant. Meliss part, 2. serm. 40. Max. ser. 47.*

Archelaus, tonsori garrulo subinde roganti, Quomodo te radam, ô rex? Silendo, inquit. Alter aliud responsum expectabat, & hinc dicti lepos. Quidam sunt incuratione morosi, Archelao satis erat, si sileret. Nobis autem interdum etiam cum ebriis, pariterque loquacibus res est. *Plut. in apoph.*

Anonymus Iurisconsulto loquaci dixit, non oportere multis verbis pauca dicere, sed paucis multa. *Ant. & Max. de temeritate in dicendo.*

Hieron, qui Geloni successit in regnum: neminem qui libere apud se loqueretur, importunum aut molestum esse dicebat: cæterum qui arcanum efferrent, eos existimabat etiam illos lædere, apud quos effutient, eo quod odimus non solum illos qui efferunt, verum etiam eos qui audierunt, quæ nollemus illis audita esse. *ibid.*

¶ SIMILITVDINES.

Ausonius, vascula inania maxime tinniunt; ita quibus minimū inest mentis, hi sunt loquacissimi.

Plutarchus, aiunt semen, quod statim effunditur, inutile esse ad genituram, ita sermo garrulorum ad nihil conducit. *in Mor.*

Sicut puer glaciem nec retinere potest, nec vult amittere, ita garrulus nec tacere potest quod accepit, nec potest obliuisci. *Ibidem.*

Vt egregius artifex iaculandi scopum petit: ita sapit qui pauca loquitur sed ad rem. *ibid.*

¶ ADAGIA.

Archytæ crepitaculum. Ἀρχύτου πλαταγή.

In hominem vehementer garrulum, & obstreperum iaciebatur.

Arabicus tibicen Ἀράβιος αὐλητής.

In eos dici solitum, qui a semel cœptis nunquam desistunt. Menand.

Turture loquacior. τρυγόνος λαλίστερος.

In garrulos, & impendio loquaculos homines dici solitum. Zenodot.

Prolixius Iliade. μακρότερα τῆς Ἰλιάδος λαλῶν.

Est autem Ilias nobile opus Homeri, quo Troiæ captæ historiam libris 24. explicat quam Vergil. 12. libris complexus sit, quod ex vtroque visum est decerpere. Iul. Pol.

Cornicari.

Quin, & Græci prouerbio κρώζειν dicunt, pro eo quod est: Inhiare prædæ, aut inepte garrire, cornicum more. Persius Satyra 5.

Nescio quid tecum graue cornicaris inepte.

Musarum aues. μουσῶν ὄρνιθας.

Musarum aues, non absq; prouerbii specie Theocritus in Thalisia appellat poetas, quod Lusciniarum in morem assidue canant sua poemata.

Tam multa quam sapiens. τόσα εἶπες ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνήρ.

Aristoteles libro Rhetoricorum tertio, admonens ne orator crebris Enthymematibus vtatur, sed tantum intermisceat, subiicit hoc carmen Homeri, ni fallor, ceu vulgo iactatum.

Ὦ φίλ' ἐπεὶ τόσα εἶπες ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνήρ.

Id est.

Quandoquidem nobis tam multa locutus amice es,
Quam multa prudens vir diceret, atque peritus.

Conuenit in hominem multa loquentem potius, quam opportuna.

Daulia cornix. Δαυλία κορώνη.

Dictum est in garrulos, aut canoros.

Hirundinum Musea. χελιδόνων Μουσεῖα.

Conuenit hoc in imperitos, & tamen garrulos. Aristoph.

Lusciniæ nugis insidentes, ἀηδόνες λέσχαις ἐγκαθήμεναι.

Conuenit hoc ad eruditos, qui tamen immodice suo studio delectentur, quod genus sunt Poetæ potissimum, Plin. lib, 10. c. 29. de Luscinia.

Dodonæum æs. Δωδώνειον χαλκεῖον.

Dodonæum cymbalum aut tintinabulum. In hominem dici consueuit, improbæ atque importunæ loquacitatis. Menander.

Caute loquacior, ῥαχίας λαλίστερος.

Prouerbialis hyperbole. In hominē immodice aut permoleste garrulum.

Littore loquacior. ῥαχίας λαλίστερος.

In rabulam & obstreperum dicebatur.

Cicada vocalior. τέττιγος εὐφωνότερος.

Dicebatur in hominem impendio garrulum, aut admodum musicum, propterea quod hoc insectum rore duntaxat viuens cantu potissimum delectetur.

Non est eiusdem & multa & opportuna dicere. χωρὶς τότ' εἰπεῖς πολλὰ καὶ καίρια.

Admonet vitandam multiloquentiam, quod fere labi necesse sit, quisquis multum loqui conetur. Wer viel schwetzt der leugt auch viel.

Homo semper contradicens. οὐδὲν ἐστιν ἀπύρατο λογώτερον ἀνθρώπε.

Id est: Nihil est pertinacius ad contradicendum, quam homo. Cōuenit in eos, qui nunquam fatentur se victos.

Os infræne. ἀχάλινον στόμα.

Os infræne vocant, os petulans & maledicum. Einem vngezämpten Maul ist das vnglück zum ziel gestecke.

Tanquam suber. ὡς φελλός.

De iis qui norunt dissimulare.

Telenicia echo. Τελενίκιος ἠχώ.

Recte dicetur oratio fatui. Sic enim vocant crepitum vasculorum inanium.

Balneator. βαλανεύς.

Siue balnei caupo. Id nominis vulgato conuitio dicebatur in hominem alienarum rerum plus satis curiosum, propterea quod huiusmodi genus hominum quoniam in otio viuit, negotiis suis distinetur, aliena curare consueuit, cuiusmodi sunt & tonsores.

Battologia. Laconismus.

Battologia Græcis multiloquium vocatur, à Batto quopiam inepto poeta, qui hymnos quosdam conscripsit prolixos, in quibus eadem crebrius iterabantur. Laconismus in breuiloquentiæ significatione abiit.

Moscus canens Boeticum. Μόσχος ᾄδων Βοιώτειον.

Quadrabit in multiloquos, sed tamen inepte loquaces.

Si coruus possit tacitus pasci. Horatius:

Sed tacitus pasci posset coruus, haberet
Plus dapis, & rixæ multo minus, inuidiæq;.

Quadrabit in eos, qui, si quid bonæ rei nacti sunt, continue iactāt, ostentantq;, atque ad eum modum efficiunt, vt alii tum obsistant, quo minus eiusmodi commoda nanciscantur: tum quæ nacti sunt, interuertunt.

Quicquid in linguam venerit. Quicquid in buccam venerit. ὅττι κεν ἐπὶ γλῶτταν ἔλθη.

Quoties libere quempiam ac tuto loqui significabimus, incircumspecte & quicquid forte fortuna in animum inciderit. Cicero & Plato.

Citra vinum temulentia. ἄοινος μέθη.

Vulgo panariam ebrietatem appellant arrogantiam licentiamq; morum, quæ secundis rebus comes esse consueuit.

Meliacum rem gium. τὸ μηλιακὸν πλοῖον.

In futilem & rimarum, vt ait Terentius plenum, hac atque illac perfluentem, dictitatum videtur.

Interfecta musica. ἐκκέκοφθ' ἡ μουσική.

Quidam moleste ferentes interrumpi sermones suos, dicebant: Interfecta est Musica. Quæ vox in prouerbium traducta est quoties aliquis interueniens, sermonem institutum interpellaret.

Lingua quo vadis? erectura ciuitatem, eandem denuo subuersura. γλῶσσα ποῖ πορεύῃ; πόλιν ὀρθώσουσα καὶ πάλιν ἀνατρέψουσα, *Suidas.*

Docet linguam plurimum vtilitatis adferre mortalibus, & eandem rursum plurimam adferre perniciem.

Ἀθυρόγλωττος.

Dicitur cui est os intemperans atque improbum annexum superius citato, os infrene.

Cane Tellenis cantilenam. ᾆδε τὰ Τέλληνος.

Quidam dici putant de dicacibus, mordacibusq;: quidam de inepte loquaculis.

Ad vinum diserti.

Cicero in oratione pro Marco Cælio, ad vinum disertos appellat, qui ad sertas causas agendas inepti, inter pocula multa garriunt, vbi nil opus.

Leuissima res oratio κουφότατον πρᾶγμα λόγος.

Apud Homerum passim obuium est illud: ἔπεα πτερόεντα. Verba volucria dixit. Verba alata cognominat, quod ... lent atque reuolare nesciant. Proinde Horat.

Et semel omissum volat irreuocabile verbum.

Farcire centones.

Plautus: Vin tu, inquit, alium quaras, cui centones sarcias, quem tu gloriosis mendaciis & consarcinatis fabulis ... Solent enim homines gloriosi mendacium aliud ex alio ... nullum facientes finem neque modum.

Sine capite fabula, ἀκέφαλος μῦθος.

¶ Historica Exempla.

Cyrus puer Cambysis Persarum regis, loquacior ... propter institutionem, quod more Persarum a ... & factorum suorum rationem reddere, & ab aliis ... ius diceret, partim quod, quum discendi studiosus ... per ex præsentibus, quo pacto se haberent, ipse ... sciscitantibus aliis ob acumen ingenii expedite ... ob caussas loquacitatem sibi conflauit. *Xenophon ... lib. 1.*

Interpres *Pindari* admonet Ionum esse multiloqu... *at. Zvving.*

Tonstrinas Theophrastus propter confidentium ... tem ἄοινα συμπόσια, hoc est, sicca conuiuia appellauit ... *quæst. 5.*

Apud Romanos Citeria effigies erat quædam ... quæ ridiculi gratia in pompa vehebatur. Vnde M. ... *cilium*: quid ergo dicerem amplius? quem ego ... pompa vectitatum iri ludis pro Citeria, ac spectat... naturum? *Eras.*

Horatianus ille Garrulus, qui vadato respondere ... tat vtrum mallet Horatium deserere, an vadimonium ...

¶ Hieroglyphica.

Ex Græcorum ipsorum sententia, abiecta repulsa ... Pallade est: vtpote quæ meditationum peruigil ... mentis agitationem interpellet obturbetque garru... est hieroglyphicum. *Pier. Val. lib. 20. pag. 191.*

Garrulitatem etiam designari hieroglyphice per ... quidam asserunt. Vnde D. Hieronymus & Cyrillus ... consentiens, per præceptum illud Pythagoricum, ... νας μὴ ἔχειν; abstinendum à commercio garrulorum ... intelligunt, *Pier. lib. 22. pag. 209. B. C.*

¶ Emblema.

Garrulitas.

Emblema LXX. Andreæ Alciati.

Quid matutinos Progne mihi garrula somnos
Rumpis & obstrepero Daulias ore canis?
Dignus Epops Tereus, qui maluit ense putare,
Quam linguam immodicam stirpitus eruere.

¶ Fabulae

Amatorum altercatio,

Nupta mulier formosa & adolescentula cum viro, qu... esset domo in mercuriis, amabat alterum. Qui cum ... esset, nuntiatur subito aduenire maritum. Illa iubet ... leriter decurrere ad puteū, & quærere cuniculos, per q... uasurus esse videatur. Redit hic & negat puteum se ... se, sed vestigia animaduertisse, vbi quondam puteum ... tretur. Quid id tua refert? inquit mulier, per cunicu... subducas appropinquanti viro meo. Quin igitur ... vere recteque monstras? Nugator, inquit illa, quin ... tuæ, neque enim nunc verbis locus. At ille non cessa... nec à marito oppressus pro mœcho arriperetur, & p... & intempestiuæ loquacitatis, grauissimas sei lævissima ... ret.

Docet Fabula, loquacitatis finem esse infortunium ... pides: ἀχαλίνων στομάτων τὸ τέλος δυστυχία. *Cam. Fab. Æ...*

Testudo volatica.

Iunxerat testudo societate cum duabus auibus. Accid... anno vt; æstu syderis & cæli ardore omnia squalerent, ... vbi illa manebat funditus exsiccaretur. Nec non & ... loco consistere graue erat, vicinæ locis omnibus situ ... laborantibus. Placuit igitur migrare alio sed obstabat ... ciæ & amicæ testudinis. Tandem hanc ineunt rationem ... transuersum rostris capessunt: & medium tenere mord... dinem iubent, ita se sublatam in aera secum asportatu... irrigua, & ad perennes aquas pollicentur. Sed hoc iterum ... rum monent, semel prehensum bacillum vt teneat nec ... tat vt os aperiat suum. Ita cum illa subuolarunt. Aliquant... cesserant, cum vident aliæ testudines rem admirabilem ... mutuo inclamant, & demonstrat vna alteri volantem ... Tum illa oblita salutis suæ & præceptorum salutarium ... quit, dicere volebat, se volare inuitis omnibus & amisso p... bacillo, delapsaque in saxum testa tractaretur.

Res est noxia garrula loquacitas. Itaque secundum ...

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

...pe ad taciturnitatem nos exercere studebimus, ne futiliores ... Homercia anu, quæ se profitetur.

Ἐξώνας στισιγιεῶν λίθον ἢ σίδηρον.

Tacere enim non solum contra sitim prodest, secundum Hippro... m, sed multa etiam silentio mala & infelices euentus auerti ... *Cam. Fab. 232.*

Gaudium.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOG.

GAVDIVM, Græce χαρὰ, ᾶς, ἡ, vel χάρμα ατος, τὸ, vel χαρμονὴ, ῆς, ... dicitur: & χαίρω, gaudio: Heb *Simach*, à verbo *Samach*, Læ... tus fuit, gaudio perfusus est. Et est gaudium passio concupi... prouenient ex perfectionis appetitæ coniunctione, secun... tenorem apprehensionem sensus vel intellectus, *secundum* ... *4. sent. dist. 49. quæst. 3. art 2. Vel sic:*

Gaudium est affectio animi, alicuius præsentis boni opinione ... pta, à quo *gaudeo* verbum. Sunt qui velint gaudium à verbo ... deduci, illi enim γαῦρον superbum dicunt. Differunt autem ... gaudeo lætor, quod lætari est extrinsecus, gaudere vero intrinse... quare propriè lætus is dicitur, qui hilaritatem, quam intus ha... eam vultu ostendit.

Gaudere & gratulari differunt, vt placet Donato super Teren... tio, quia gaudemus nobis, gratulamur aliis: vel gaudemus no... stris, gratulamur alienis.

¶ LOCI BIBLICI.

Gaudendum cum gaudentibus, *Rom.* 12 15.

Gaudere & lætari honeste licet, 1. *Paral.* 29. 9. 2. *Esdr.* 12. 42. *Psal.* ... 4. *Luc.* 14. 1. *Thess.* 1. 6. & 5. 16.

Gaudendum non est Gentilium more, *Ecclef.* 2. v. 2 & 7. 3. *Oseæ.* ... *Amos* 6. 8. *Prouerb.* 1. 14. *Iacob.* 4. 9.

Gaudium pro rebus secundis & prosperis, 1. *Cor.* 7 30. Hebrais... Gaudium quam bonum, *Prou.* 17. 22. Gaudium verum à Deo, ... *Nehem.* 12. 42. Gaudium verum quale. *Deut.* 12. 18. & 16. ... *Psal.* 9. v. 2. 15 & 13. 5. & 14. 7 & 16. 9. & 31. 8 & 32. 11 & 33. ... & 40. 17. & 48. 12. & 51. 10 & 53. 7. & 58 11, & 63. v. 6. 8. & ... & 66. 1 & 68. 5 & 69. 33. & 70. 5 & 71. 23 & 86. 1 & 89. 17. & ... & 92. 5 & 95. 1. & 97. v. 8. 12. & 100. 1. & 104 34. & 105. 3. ... & 119. 74. & 122. 1. & 149 *Vers.* 2. 3. *Prouerb.* 13. 9. & 21. 15. & ... *Cantic.* 1. 4. *Esa.* 9. 3. *Galat.* 5. 22. Gaudium verum quod, ... Gaudium in afflictionibus, *Matth.* 5, *Vers.* 11. 12. *Actor.* 5. ... *Roman.* 3. *Col.* 1. 24. *Hebr.* 10. 34. & 13. 15. Gaudium ob ... liberationem. *Psalm.* 35. 27. *Philip.* 1. v. 25. 26. Gaudium ve... Spiritu sancto proficiscitur, *Rom.* 12. 12. & 14. 17. *Gal.* 5. 22. *Phil.* ... *Thess.* 1. 6. Gaudium salutis æternæ, *Sap.* 1. v. 1. 7. *Esa.* 25. 18. & ... & 63. 13.

Vide Beatitudo.

¶ SENTENTIAE BIBLICAE.

Gaudium spirituale.

Prouidebam Dominum in conspectu meo semper. *Psal* 16.

Propter hoc lætatum est cor meum *ibid.*

Lætabimur in salutari tuo, & in nomine Dei nostri magnifica... 16.

Lætamini in Domino exultate iusti, & gloriamini omnes recti ... 31.

Renuit consolari anima mea, memor fui Dei, & delectatus sum, ... sum, & defecit spiritus meus. 76.

Cor meum & caro mea exultauerunt in Deum viuum. 83.

Lætetur cor meum vt timeat nomen tuum 85.

Secura mens quasi iuge conuiuium. *Prou.* 15.

Non enim habet amaritudinem conuersatio illius, nec tædium ... illius, sed gaudium & lætitiam. *Sap.* 8.

Lætabuntur coram te, sicut qui lætantur in messe: sicut exultant ... capta præda, quando diuidunt spolia. Iugum enim oneris ... & virgam humeri eius, & sceptrum exactoris eius superasti. ...

Et addent mites in Domino lætitiam, & pauperes homines in ... exultabunt: quoniam defecit qui præualebat, consumma... illusor, & succisi sunt omnes qui vigilabant super iniquita... peccare faciebant homines in verbo, & arguentem in por... supplantabant, & declinauerunt frustra à iusto. 29.

Ventilabis eos & ventus tollet, & turbo disperget eos: & tu exul... in Domino, & in sancto Israel lætaberis. Egeni, & pauperes ... aquas & non sunt: lingua eorum siti aruit. Ego ... exaudiam eos, Deus Israel non derelinquam eos. ...

Et gaudebit sponsus super sponsam, & gaudebit super te Deus ... 62.

Gaudete semper in Domino iterum dico; gaudete. *Phil.* 4. 4.

Semper gaudete. 1. *Thess.* 5. 16.

Gauisus sum valde venientibus fratribus, & testimonium per... hibentibus veritati tuæ, sicut in veritate ambulas. Maiorem horum non habeo gratiam, quam vt audiam filios meos in veritate ambulantes. 3. *Ioan.*

Fructuosum.

Delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui *Psal.* 35.

Æternum.

Conuertisti planctum meum in gaudium mihi, concidisti saccum, & circumdedisti me lætitia. *Ps* 30.

Gaudens gaudebo in Domino, & exultabit anima mea in Deo meo. Qui induit me vestimento salutis, & indumento iustitiæ circumdedit me, quasi sponsum decoratum corona, & quasi sponsam ornatam monilibus. *Esa.* 61.

Gaudete & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in cœlis. *Matth.* 5.

Veruntamen in hoc nolite gaudere, quia spiritus vobis subiiciuntur. Gaudete autem, quod nomina vestra scripta sunt in cœlis. *Luc.* 10.

Amen amen dico vobis, quia plorabitis & flebitis vos, & mundus autem gaudebit, vos autem contristabimini, sed tristitia vestra vertetur in gaudium. *Ioan.* 16.

Iterum videbo vos, & gaudebit cor vestrum, & gaudium vestrũ nemo tollet à vobis. *ibid.*

Petite, & accipietis, & gaudium vestrum sit plenum *ibid.*

Corporale esse debet honestum.

Et iusti epulentur & exultent in conspectu Dei: delectentur in lætitia. *Psal* 68.

Et cognoui, quod non esset melius nisi lætari, & facere bona in vita sua. *Eccl.* 3.

Et deprehendi nihil esse melius, quam lætari hominem in opere suo *ibid.*

Vade ergo & comede in lætitia panem tuum, & bibe cum gaudio vinum tuum, quia placent Deo opera tua. 9.

Gaudete cum gaudentibus. *Rom.* 12.

Qui gaudent tanquam non gaudentes. 1. *Cor.* 7.

Fructiferum.

Cor gaudens exhilarat faciem: in mœrore animi deiicitur spiritus. *Prou.* 25.

Non est oblectamentum super cordis gaudium. *Eccl.* 30.

Gaudium mundanum est vanum.

Laus impiorum breuis, & gaudium hypocritæ ad instar puncti *Iob.* 20.

Risus dolore miscebitur, & extrema gaudii luctus occupat. *Prou.* 14.

Risum reputaui errorem, & gaudio dixi: Quid frustra deceperis? *Eccl.* 2.

Si annis multis vixerit homo, & in his omnibus lætus fuerit: meminisse debet tenebrosi temporis, & dierum malorum, qui cum venerint, vanitatis arguentur præterita. 11.

Peruersum.

Quasi per risum stultus operatur scelus. *Prou.* 10.

Melius est ire ad domum luctus quam ad domum conuiuii. In illa enim finis cunctorum admonetur hominum, & viuens cogitat quid sit futurum. *Eccl.* 7.

Cor stultorum, vbi lætitia *ibid.*

Dixerunt enim impii cogitantes apud se non recte: Exiguum, & cum tædio est tempus vitæ nostræ, & non est refrigerium in fine hominis. Venite ergo & fruamur bonis, quæ sunt, & vtamur creatura, tanquam iuuentute celeriter. Vbique relinquamus signa lætitiæ nostræ, quoniam hæc est pars nostra, & hæc sors nostra. *Sap* 2.

Narratio peccantium odiosa, & risus illorum in delictis peccati. *Eccl.* 27.

Nunc autem exultatis in superbiis vestris. Omnis exultatio talis maligna est, *Iacob.* 4

Perniciosum.

Tenent tympanum, citharam, & gaudent ad sonitum organi. Ducunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendunt: qui dicunt Deo, recede à nobis, scientiam viarum tuarum nolumus. *Iob* 21.

Versa est in luctum cithara mea, & organum meum in vocem flentium. 30.

Pro eo quod eleuatæ sunt filiæ Sion, & ambulauerunt extento collo, & nutibus oculorum ibant, & plaudebant, & ambulabant, & pedibus suis composito gradu incedebant, decaluauit Dominus verticem filiarum Sion, & Dominus crinem earum denudabit. *Esa.* 3.

In illa die auferet Dominus ornamentum calcamentorum & lunulas & torques, & monilia & armillas, & mitras, & discriminalia. *ibid.*

Et erit pro suaui odore fœtor, & pro zona funiculus, & pro fascia pectorali, cilicium *ibid.*

¶ SENTENTIAE PATRVM.

Est gaudium, quod non datur impiis, sed eis qui te gratis colunt: quorum gaudium tu ipse es: & ipse est beata vita, gaudere de te propter te, ipsa est, & non est altera *Aug. l. 9 confessio.*

Temporalibus gaudent, qui bona æternæ non norunt desiderare,